

Esterházy 70

Kis magyar filológia

Hogy mindez melyik évben történt, picit homályos. A pandémia karanténjában minden picit homályos, mintha egy rendelő ólomüvegezett halljában ücsörögnénk a sorunkra várva. A hall tömve van, fogalmunk sincs, mikor kerülünk sorra, mikor szólít az asszisztens, de amikor végül mégis, már rá se ismerünk a nevünkre, csak üres, értelmét veszített hangzósornak halljuk. Csodálkozva körülnézünk; ez volnánk mi? Ez a név? De nincs, aki megerősítést adjon, mert már üres a váró.

Persze utána is lehetne számolni, habár a számokkal úgy vagyok, és ezt nem voltam rest elmesélni neki, hadd örüljön a matekos lelke, hogy sokáig azt hittem, ha egy szám mögött felkiáltójel van, akkor az azt jelenti, hogy fontos. Ezen órákig el tudott rötyögni, már rég másról volt szó, amikor csillogó szemmel felemelte a mutatóujját, és pukkadozva mondta, fontos! Ez a rötyögés, hogy beemelte a magyar irodalomba ezt a felszabadító, szubverzív rötyögést, hát mit mondjak, kösz, kösz, kösz. Adok, mi mást, hálát. Mert a rötyögés alá hantolt zokogást másképp bajos kibírni. („**A kisdetek nem tudnak zokogni. Apák tudnak zokogni, és anyák. – E. P.”) De ki kell bírni, mondja a Szerző. És mondta apám is, az igazi, amikor anyám elment – maradjunk ebben a szófordulatban. Tehát akkor a rötyögés, a felemelt mutatóujj, fontos!

Végül is, számolgatás helyett, elég lenne megnézni, melyik évben jelent meg az a bizonyos könyve. Leemelem, megnézem. *Egyszerű történet vessző száz oldal – a kardozós változat*, 2013. Persze itt is rötyög, naná, majd nem, a „negyvenkilencedik oldal” című fejezetben találok meg, amit keresek, ami a 110. oldalon kezdődik. Tájékozódunk, tájékozódunk?, filológus kiscsillag. Ezt olvasom: „Kara Zsigmond szülőanyját, ki titokban verseket írt, és még inkább titokban szerelmes volt mindenki vitéz poétájába, Balassi Bálintba, és ajtónyi hímzéseinek a csodájára jártak...”, és itt egy név következik, ami nem üres hangzósor, és nem is fikció (habár), mert a lányom neve, a lányomé, aki a könyv megjelenésének évében hétéves, és akinek szenvedélyesen komplikált viszonya volt a könyv Szerzőjével, aki idén lett volna hetven. Megint egy kis matek, ő akkor hét, E. P. most (lenne) hetven, én meg zárom soraimat és a háromszöget, amolyan befogóként. Állok az első elemista lányom mögött, aki az asztali komputer előtti széken ül, a lábával a levegőben kalimpál, és közlendőjét gondolkodás nélkül pötyögi bele a gépbe. Ezt olvasom:

„a csöndet
csak a bús
őszi szél töri meg a
falak le vannak
rombolva
nem tudom

mi
történhetett hazámmal
szép magyar
országgal”

Ki tudja, miket hallhatott otthon ez a gyerek. Mindenesetre, midőn nevezett Szerző erről tudomást szerzett, szokásával ellentétben megkérdezte (!), de csak tőlünk, szülőktől, hogy „használhatná-e”, mi pedig bólintottunk, tessék használni, Szerző úr, drága! (A könyvbeli lábjegyzet szerint: „*A kéziratot Jankovics József lelte föl – megdöbbentő módon – a kismartoni kéziratárban, lásd erről: Hahn-Hahn grófnő pillantása. Magvető Kiadó, 1991. – E. P.”) Örök szegényünkre, teszem hozzá, mert midőn nevezett gyermek mindezt a könyv megjelenésekor megtudta (büszkén mutatott neki, mi végtelenül ostobák), éktelen haragra gerjelt, és fennhangon ordította, hogy az egész Pest zengett belé, hogy kitépem a könyvből azt a lapot, az összes könyvből kitépem azt a lapot!!!, és ekkor én, aki mindent azonnal vizualizálok, láttam, ahogy nevezett kislány bemasírozik mondjuk az Írók Boltjába, és az őt örömmel vegyes csodálkozással fogadó Nagy Dettinek, a könyvesbolt vezetőjének kiadja, hogy az összes példányt azonnal hozzák elébe, majd akkurátusan kitépi a 111. oldalakat mind egy szálig, az ott tébláboló vevők legnagyobb riadalmára.

Kurz und gut, lehordta E. P-t a

sárga földig, elmondta mindennek, mi pedig ekkor töredelmesen bevallottuk, hogy mi, gyarló lelkek voltunk azok, akik engedélyeztük neki, hogy amúgy intertextuálisan beemelje a versét. Ekkor átmenetileg csillapodott a haragja, és szinte megkönnyebbült, hogy már nem „a Péterre” kell haragudnia, akivel szép, bonyolult baráti viszonyt ápolt.

Így már felszabadultan utálhatott kizárólag minket, ami egy korán serdülőnek nem okoz különösebb gondot.

Telt-múlt az idő, amolyan kardozós-változatos regényesen, és a következő iskolaév végén, már idős másodikos elemistaként jött haza egy nap az iskolából, és kérdezte, hogy hol a könyv. Kérdeztük, melyik, édesdrága csillagom. Hát amibe a Péter beleírta a versemet. Rosszat sejtve, leemeltük a polcról,

mondta, hogy üssük fel azt az oldalt. Felütöttük. Kis kerek arcán a diadal, a büszkeség és az öröm kaleidoszkópfényei váltakoztak. Nem tudtuk, mire vélni a váratlan metamorfózist. Kiderült, hogy a seveledsenélküled barátnőjével már megint egy jót veszekedtek, és az ő végső tromfja az volt, hogy márpedig ő benne van az Esterházy Péter egyik könyvében, sőt, a verse is benne van, amit ellenfele csak egy gúnyos, kétkedő kacajjal nyugtázott. (Kérdem én, gondoltam zárójelben, honnan a bánatból tudja egy másodikos elemista, hogy kicsoda Esterházy Péter. Hiába, a sztár az sztár.) Ek-

Esterházy Péter (fotó:Vahl Ottó)

kor megnyugodott, és eltehetjük a könyvet.

Nem sokkal később, amikor hősnőnk találkozott „a Péterrel”, szimp-la eleganciával, mint egy sokat látott grande dame, csak annyit mondott neki: megbocsátok. Öreg barátja kissé megütközve nézett rá (nem is volt öreg, csak a Micimackóból jutott eszembe), ez bizony premier volt a javából. Előbb mintha tiltakozni akart

volna, hogy kérlekszépen, nincs itt mit megbocsátani, én a dolgozó népet szolgálom, aztán mégis meggondolta magát, és biccentett. Ebben maradtak.

Kösz. Kösz. Kösz.

Kelt Pesten, Pandémia idején, 2020. május 5-én, az isztambuli konvenció felmondásának szégyenletes napján, a török–magyar história legújabb fejezeteként, szép magyar országban.

Weiler Péter: Kádár Castro Aliga ház